

Trovy konania - Lotyšsko

V tejto časti nájdete informácie o súdnych troch v Lotyšsku. Podrobnejšiu analýzu celkových trov konania nájdete v týchto prípadových štúdiách:

- [☞ Rodinné právo – rozvod](#)
- [☞ Rodinné právo – opatrovníctvo dieťaťa](#)
- [☞ Rodinné právo – výživné](#)
- [☞ Obchodné právo – zmluva](#)
- [☞ Obchodné právo – zodpovednosť](#)

Právny rámec upravujúci odmeny v právnických profesiách

1. Exekútori

Odmeny za služby certifikovaných exekútorov (*zvērināti tiesu izpildītāji*) sa určujú na základe [☞ zákonných sadzieb](#). Dohoda o odmene, ktorá by sa líšila od zákonnej sadzby, je neplatná.

2. Advokáti

S výnimkou prípadov, kedy štát poskytuje právnu pomoc, nie je odmena **certifikovaného advokáta** (*zvērināti advokāti*) stanovená zákonom – advokát sa na výške poplatku dohodne so svojim klientom.

Podľa článku 57 lotyšského [☞ zákona o advokácii](#) (*Advokatūras likums*) certifikovaní advokáti uzavrujú so svojimi klientmi písomnú dohodu o zastupovaní a odmene.

Ak neexistuje žiadna písomná dohoda, v prípade sporu sa výška odmeny advokáta môže stanoviť ako dvojnásobok sumy stanovenej v právnej úprave o štátnej právnej pomoci. Ďalšie výdavky sa môžu stanoviť na základe limitov stanovených v tejto právnej úprave.

V článku 12 lotyšského [☞ zákona o advokácii](#) sa uvádza, že v zákonom stanovených prípadoch štát uhradí odmenu advokáta a ďalšie súvisiace náklady. Právna úprava týkajúca sa štátom poskytovanej právnej pomoci ([☞ zákon o štátnej právnej pomoci](#), *Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likums* a [☞ trestný poriadok](#), *Kriminālprocesa likums*) stanovuje okolnosti, v prípade ktorých sa môže poskytnúť právna pomoc v občianskych, správnych a trestných veciach, pričom náklady na poskytnutú právnu pomoc znáša štát.

Odmenu a výdavky poskytovateľov právnej pomoci hradí štát podľa [☞ nariadenia vlády č. 1493 z 22. decembra 2009 stanovujúceho pravidlá o rozsahu štátnej právnej pomoci, výške odmien, súvisiacich výdavkoch a postupe ich úhrady](#). Nariadenie určuje pevne stanovené odmeny (určitú sumu alebo hodinovú sadzbu), ktoré poskytovateľom právnej pomoci zaplatí štát v súlade so stanoveným postupom. Pozrite si aj odpovede na nižšie uvedené otázky.

Fixné trovy

Fixné trovy v občianskych konaniach

Fixné trovy účastníkov v občianskych konaniach

Medzi fixné poplatky účastníkov patria štátne poplatky (*valsts nodevas*), registračný poplatok (*kancelejas nodeva*) a iné výdavky spojené so súdnym preskúmaním prípadu.

Fáza občianskeho konania, v ktorej musia byť uhradené fixné trovy

K návrhu na začatie konania sa musia priložiť dokumenty preukazujúce, že štátny poplatok a iné poplatky boli uhradené v súlade so zákonným postupom.

Poplatok za prácu súdu (štátne poplatky) a registračný poplatok sa musia uhradiť do štátnej pokladnice:

- Príjemca: Štátna pokladnica (*Valsts kase*)
- DIČ príjemcu: 90000050138
- Číslo účtu príjemcu: LV55TREL1060190911200
- Banka príjemcu: Štátna pokladnica (*Valsts kase*)
- Identifikačný kód banky príjemcu: TREL1V22
- Odkaz: tu sa uvedú identifikačné údaje prípadu.

Poplatky týkajúce sa súdneho preskúmania veci sa musia uhradiť pred prejednaním veci.

Fixné sumy, ktoré sa majú zaplatiť svedkom alebo znalcom (za vykonanie inšpekcií alebo vypočutie svedkov na mieste), ako aj náklady na doručenie súdnych predvolaní, zverejňovanie oznamov v novinách a náklady súvisiace so zabezpečením nároku musí zaplatiť účastník, ktorý podal žiadosť, pred prejednaním veci.

Účastník, ktorý podal žiadosť, musí súvisiace náklady uhradiť pred prejednaním veci:

- sumy, ktoré sa majú uhradiť svedkom a znalcom,
- náklady vyplývajúce z vypočutia svedkov alebo z vykonania inšpekcií na mieste,
- náklady súvisiace s vydaním a doručením súdnych predvolaní,
- náklady súvisiace s nájdením odporcu,
- náklady súvisiace so zverejnením oznamov v novinách,
- náklady súvisiace so zabezpečením nároku.

Platby vzťahujúce sa na súdne rozhodnutie vo veci, ktoré vynesie okresný (mestský) súd (*rajona (pilsētas) tiesa*) alebo krajský súd (*apgabaltiesa*), musia byť prevedené na účet Súdnej správy:

- Príjemca: Súdna správa (*Tiesu administrācija*)
- Číslo účtu príjemcu: LV51TREL2190458019000
- DIČ príjemcu: 90001672316
- Banka príjemcu: Štátna pokladnica (*Valsts kase*)
- Identifikačný kód banky príjemcu: TREL1V22
- Ďalšie údaje o platbe: **21499** (kód, ktorý sa vzťahuje na určitú kategóriu platby) a iné informácie potrebné na identifikáciu veci, ako napríklad číslo veci, meno odporcu a informácia o tom, či je odporca fyzická alebo právnická osoba.

Fixné trovy v trestných konaniach

Fixné trovy účastníkov v trestných konaniach

Žalovaní v trestných konaniach neplatia žiadne súdne poplatky. [Trestný poriadok](#) (*Kriminālprocesa likums*) neustanovuje poplatky za trestnoprávne konania. Paragraf 8 prechodných ustanovení Trestného poriadku stanovuje, že občianskoprávne nároky vyplývajúce z trestného konania sa pred nadobudnutím účinnosti zákona budú považovať za žalobu o náhradu škody. Ak navrhovateľ v občianskom konaní nie je poškodeným alebo odporca v tomto konaní nie je obžalovaným, občianskoprávny nárok

sa v súčasnosti posudzuje podľa [zákona o občianskom súdnom konaní](#) (*Civilprocesa likums*). Jeden mesiac po nadobudnutí platnosti tohto zákona informuje vedúci konania (*procesa virzītājs*) strany súvisiaceho konania.

Fáza trestnoprávneho konania, v ktorej musia byť uhradené fixné trovy

Pozri vyššie časť o fixných trovách účastníkov trestných konaní

Fixné trovy v ústavných konaniach

Fixné trovy účastníkov v ústavných konaniach

V prípade ústavných konaní neexistujú žiadne súdne poplatky.

Fáza ústavného konania, v ktorej musia byť uhradené fixné trovy

V prípade ústavných konaní neexistujú žiadne súdne poplatky.

Informácie, ktoré musia právni zástupcovia vopred poskytnúť

Práva a povinnosti účastníkov

Podľa odseku 2.2 [Etického kódexu lotyšských certifikovaných advokátov](#) (*Latvijas Zvērinātu advokātu Ētikas kodekss*) advokáti musia poskytnúť svoje stanovisko k prípadu klienta profesionálnym a otvoreným spôsobom a poskytnúť riadnu právnu pomoc. Okrem toho, v odseku 3.1 kódexu sa uvádza, že advokáti by nemali pracovať na prípadoch, pre ktoré nie sú dostatočne kompetentní, alebo pri ktorých nedokážu adekvátne vykonávať svoje povinnosti. Preto sa pred prevzatím prípadu musia oboznámiť s okolnosťami predmetného prípadu a poskytnúť svoje stanovisko. [Zákon o advokácii](#) ukladá certifikovaným advokátom ďalšie povinnosti, ako napríklad používanie všetkých zákonných postupov a prostriedkov počas obhajoby a zastupovania práv a oprávnených záujmov osoby, ktorá požiadala o právnu pomoc.

Zdroje informácií o trovách konaniach

Kde nájdem informácie o trovách konania v Lotyšsku?

Informácie o trovách nájdete v zákonoch a nariadeniach vlády na internete a v informačných letákoch na súdoch.

V akých jazykoch môžem získať informácie o trovách konania v Lotyšsku?

Informácie o poplatkoch, ktoré sa musia uhradiť pri podaní návrhu, (bez uvedenia príslušných súm) sú dostupné vo všetkých úradných jazykoch EÚ na stránke [Európskej justičnej siete v občianskych a obchodných veciach](#) (pozri oddiel „Návrh na začatie konania“).

Kde nájdem informácie o mediácii?

Informácie o mediácii sú dostupné na adrese [Mediācija.lv](#).

Kde nájdem ďalšie informácie o trovách?

Webové sídlo s informáciami o trovách

Informácie o trovách sú dostupné na [portáli lotyšských súdov](#).

Oficiálne webové sídlo [ministerstva spravodlivosti](#) poskytuje prístup k informáciám o súdoch, súdnych konaniach, rozsudkoch správnych a iných súdov, ako aj k ďalším informáciám.

Kde nájdem informácie o priemernej dĺžke trvania jednotlivých druhov konaní?

Informácie o dĺžke súdnych konaní nájdete v štatistických správach o fungovaní súdov, ktoré sú dostupné na webovom sídle [informačného systému súdov](#) (*Tiesu informācijas sistēma*).

Kde nájdem informácie o priemerných celkových trovách konkrétneho konania?

Nie sú dostupné žiadne údaje o priemerných celkových trovách určitého druhu súdneho konania.

Daň z pridanej hodnoty

Ako sa sprístupňujú tieto informácie?

Štátne poplatky a súdne poplatky sú oslobodené od DPH.

Aké sú príslušné sadzby?

Štátne poplatky a súdne poplatky sú oslobodené od DPH.

Právna pomoc

Uplatniteľný príjmový strop v občianskych veciach

Podľa [§ zákona o štátnej právnej pomoci](#) (*Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likums*) poskytuje štát **právnú pomoc osobám**, ktoré

- sa podľa príslušných zákonných postupov považujú za chudobné alebo v materiálnej núdzi,
- sa náhle ocitnú v takej situácii a finančných podmienkach, ktoré im bránia pri ochrane svojich práv (napr. v dôsledku zásahu vyššej moci alebo iných okolností, ktoré sú mimo ich kontroly),
- sú plne závislé od štátu alebo miestnych orgánov.

V prípadoch, keď s ohľadom na ich konkrétnu situáciu, materiálne okolnosti alebo úroveň príjmu si nie sú schopné zabezpečiť svoju vlastnú obhajobu, **štátna právna pomoc** sa tiež poskytuje **osobám**:

- ktoré majú nárok na právnú pomoc Lotyšskej republiky na základe medzinárodných záväzkov Lotyšska,
- ktoré, v prípade cezhraničných sporov, majú bydlisko alebo obvyklý pobyt v členskom štáte Európskej únie.

Štátna právna pomoc sa poskytuje aj v **správnych veciach** (odvolanie proti rozhodnutiam o poskytnutí azylovej ochrany, odvolania proti rozhodnutiam o repatriácii a odvolania proti rozhodnutiam o vyhostení).

Žiadosti o právnú pomoc posudzuje [§ Správa právnej pomoci](#) (*Juridiskās palīdzības administrācija*), ktorá prijíma rozhodnutia o poskytnutí alebo neposkytnutí právnej pomoci a informuje o rozhodnutí žiadateľa.

Uplatniteľný príjmový strop v trestných veciach pre žalovaných

Podľa článkov 17 až 19 [§ zákona o štátnej právnej pomoci](#) môžu osoby, ktoré majú právo na obhajobu v trestnoprávných konaniach, kedykoľvek pred nadobudnutím právoplatnosti rozsudku požiadať o právnú pomoc. V trestnoprávných konaniach sa pomoc v rámci štátnej právnej pomoci poskytuje vo forme konzultácie, pomoci pri zostavovaní procesných dokumentov a zastupovania v prípravnom konaní a počas samotného súdneho konania. Za istých okolností, ktoré sú stanovené v [§ Trestnom poriadku](#), štát menuje advokáta, ktorý bude zastupovať žalovaného.

Podľa článku 20 [§ Trestného poriadku](#) má každá osoba podozrivá alebo obvinená zo spáchania trestného činu právo na obhajobu: t. j. má právo vedieť, z akého trestného činu je podozrivá alebo obvinená, a právo zvoliť si spôsob vedenia obhajoby. Takáto osoba môže toto právo vykonávať sama alebo prostredníctvom osoby, ktorá bude konať v jej mene. Osoba konajúca v mene podozrivého alebo obvineného môže byť certifikovaným advokátom. Zákon uvádza prípady, v ktorých je zastupovanie certifikovaným advokátom povinné. Ak obvinený nemá dostatočné prostriedky na to, aby si najal obhajcu a nedosiahne dohodu s advokátom, ktorý je pripravený konať v predmetnej veci, štát zabezpečí jeho obhajobu a nariadi zaplataenie nákladov na obhajobu zo štátnych zdrojov. Takisto určí, akú časť tejto sumy (ak nejakú) zaplatí obvinený.

Podľa článku 80 [§ Trestného poriadku](#) môže obvinený podpísať dohodu s advokátom, alebo tak môže v jeho mene urobiť iná osoba. Vedúci konania (*procesa virzītājs*) nemôže podpísať takúto zmluvu alebo najať určitého konkrétneho advokáta, ale musí poskytnúť obvinenému potrebné informácie a poskytnúť mu možnosť kontaktovať advokáta. Ak obvinený neuzavrel dohodu s advokátom v prípade, keď je zastupovanie advokátom povinné, alebo v iných prípadoch, v ktorých chce byť obvinený zastupovaný, vedúci konania požiada staršieho certifikovaného advokáta o zabezpečenie právneho zástupcu. Do troch dní od doručenia žiadosti od vedúceho konania starší certifikovaný advokát musí vedúcemu konania poskytnúť meno predmetného právneho zástupcu.

Článok 81 [§ Trestného poriadku](#) upravujúci osobitné procesné kroky ďalej stanovuje, že ak neexistuje žiadna dohoda o obhajobe alebo ak sa obhajca nemôže zúčastniť procesných fáz konania, vedúci konania musí určiť obhajcu pre jednotlivé procesné fázy konania (akákoľvek fáza konania, ktorá sa týka obvineného) spomedzi službukonajúcich advokátov, ktorých časový rozvrh vypracoval starší certifikovaný advokát pre daný súd.

Podľa článku 84 ods. 2 [Trestného poriadku](#), ak osoba neuzavrela dohodu o svojej obhajobe, určí sa výška a postup úhrady odmeny a náhrady výdavkov advokáta poskytujúceho štátnu právnu pomoc rozhodnutím vlády (pozri [nariadenie vlády č. 1493 z 22. decembra 2009 stanovujúce pravidlá o rozsahu štátnej právnej pomoci, odmenách, súvisiacich výdavkoch a postupe ich úhrady](#)).

Uplatniteľný príjmový strop v prípade obetí trestných činov

V rámci trestnoprávneho konania sa môže obeti trestného činu poskytnúť štátna právna pomoc v podobe advokáta, ktorý je ustanovený v súlade s [Trestným poriadkom](#).

Článok 104 ods. 5 [Trestného poriadku](#) stanovuje, že vedúci konania sa môže rozhodnúť ustanoviť advokáta, ktorý bude zastupovať maloletú osobu v týchto prípadoch:

- ak je ochrana práv a záujmov maloletej osoby ohrozená alebo nie je inak zabezpečená,
- na odôvodnenú žiadosť zástupcu rodiny maloletej osoby (matka, otec, poručník, plnoletý súrodenec) s ktorým maloletý žije a ktorý sa oňho stará, alebo na odôvodnenú žiadosť predstaviteľa inštitúcie na ochranu práv dieťaťa alebo predstaviteľa mimovládnej organizácie poskytujúcej ochranu práv dieťaťa.

Za výnimočných okolností a ak nie je možné zabezpečiť inak ochranu práv a záujmov obete trestného činu, ktorá je chudobná alebo trpí materiálnou núdzou, vedúci konania môže rozhodnúť o ustanovení advokáta pre takúto osobu. Výška odmeny a postup úhrady v takýchto prípadoch sa stanovuje nariadením vlády (pozri [nariadenie vlády č. 1493 z 22. decembra 2009 stanovujúce pravidlá o rozsahu štátnej právnej pomoci, odmenách, súvisiacich výdavkoch a postupe ich úhrady](#)).

Za týchto okolností štát poskytne právnu pomoc osobe uznanej za obeť trestného činu (pomoc pri zostavovaní procesných dokumentov a zastupovaní v prípravnom a súdnom konaní).

Ďalšie podmienky týkajúce sa poskytovania právnej pomoci obetiam trestných činov

Pozri vyššie uvedené informácie o príjmovom strope pre obeť trestných činov.

Ďalšie podmienky týkajúce sa poskytovania právnej pomoci obžalovaným

Pozri vyššie uvedené informácie o príjmovom strope pre obžalovaných v trestných veciach.

Súdne konania oslobodené od poplatkov

Od poplatkov sú oslobodené tieto osoby:

- navrhovatelia v konaniach o vymožení odmeny za prácu a uplatnení iných nárokov vyplývajúcich z pracovnoprávnych alebo súvisiacich vzťahov,
- navrhovatelia v konaniach týkajúcich sa dohody o vykonaní práce, ak je navrhovateľom osoba vo výkone trestu,
- navrhovatelia v konaniach o ujme na zdraví, ktoré majú za následok zmrzačenie alebo iné poškodenie zdravia, príp. smrť,
- navrhovatelia v konaniach o vymožení výživného pre dieťa alebo rodiča a navrhovatelia v konaniach o určení otcovstva, ak sa navrhovateľ domáha určenia otcovstva spolu s vymožením výživného pre dieťa,
- navrhovatelia v konaniach týkajúcich sa uznania alebo uznania a vykonania zahraničného rozhodnutia o vymožení výživného pre dieťa alebo rodiča,
- navrhovatelia v konaniach o náhradu škody alebo nemajetkovej ujmy, ktoré im boli spôsobené trestným činom,
- prokurátori, štátne alebo miestne orgány a osoby, ktoré sú oprávnené obhajovať pred súdom práva a právom chránené záujmy iných osôb,
- navrhovatelia v konaniach vo veciach týkajúcich sa rozhodnutí o absencii právnej spôsobilosti alebo ustanovenia opatrovníka,
- navrhovatelia v konaniach o veciach týkajúcich sa ustanovenia zákonného zástupu v prípade osoby, ktorá žije nemravným alebo márnotrpným životom alebo v nadmernej miere užíva alkohol alebo drogy,
- odporcovia v konaniach vo veciach týkajúcich sa zníženia výživného priznaného súdom v prospech dieťaťa alebo rodiča a zníženia výživného, ktoré súd priznal ako náhradu škody za ujmu na zdraví, ktoré malo za následok zmrzačenie alebo inú ujmu na zdraví, príp. smrť,
- navrhovatelia vo veciach týkajúcich sa nezákonného prevozu dieťaťa do zahraničia alebo nezákonného zadržovania dieťaťa v zahraničí,

- administrátori v prípade nárokov uplatňovaných v prospech insolventných fyzických a právnických osôb a administrátori podávajúci návrh na vyhlásenie insolventnosti právnických osôb v prípadoch uvedených v odseku 3 [článku 51 insolvenčného zákona](#) (*Maksātnespējas likums*),
- súdom uznaní veriteľa v exekučných konaniach týkajúcich sa vymáhania platieb tvoriacich príjmy štátu,
- súdom uznaní veriteľa v konaniach vo veciach výkonu exekúcie na základe jednotného exekučného titulu umožňujúceho vymożenie pohľadávky v dožadovanom členskom štáte,
- daňové a colné úrady podávajúce návrh na vyhlásenie insolventnosti právnickej osoby,
- Úrad pre občianstvo a migráciu (*Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde*) v konaniach o odňatí lotyšského občianstva,
- Štátna agentúra sociálneho poistenia (*Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra*) v konaniach o vymožení pohľadávok štátu (služby sociálneho poistenia, preplatky sociálnych príspevkov štátu a služieb sociálneho poistenia, platby štátnych sociálnych príspevkov v súvislosti s cestnými nehodami).

Účastníci konania môžu byť **oslobodení od súdnych poplatkov** aj v iných zákonom stanovených prípadoch. Súd alebo sudca môže po zvážení finančného stavu fyzickej osoby danú osobu čiastočne alebo úplne oslobodiť od súdnych poplatkov, odložiť ich úhradu alebo prikázať úhradu súdnych poplatkov v splátkach.

V akých prípadoch nahradí účastník, ktorý vo veci nemal úspech, trovy protistrany?

Účastník, ktorý mal vo veci úspech, má nárok na náhradu všetkých svojich hotových trov. Ak mal účastník vo veci len čiastočný úspech, uhradí protistrana jeho trovy v pomere, v akej súd uznal jeho nárok. Účastník, ktorý mal vo veci čiastočný úspech, uhradí trovy konania protistrany v pomere, v akej súd uznal žalobu. V prípade rozsudku pre zmeškanie sa štátne poplatky za návrh na obnovu konania a za nové prejednanie veci nenahrádzajú.

Ak je navrhovateľ úspešný čiastočne alebo v plnom rozsahu, odporca bude musieť nahradiť v zákonom stanovenom rozsahu trovy navrhovateľa (napríklad odmenu advokáta, výdavky súvisiace s prítomnosťou na pojednávaníach alebo trovy dôkazov). Ak súd rozhodne o zamietnutí návrhu, súd prikáže navrhovateľovi nahradiť výdavky odporcu.

Znalci

Náklady súvisiace so znalcami musí účastník, ktorý o služby znalca požiadal, uhradiť pred vyhlásením rozhodnutia. Účastník, ktorý je oslobodený od súdnych poplatkov, neplatí náklady súvisiace so službami znalca. V takom prípade hradí náklady súvisiace so službami znalca (okrem štátnych forenzných znalcov) Súdna správa.

Prekladatelia a tlmočníci

Ak účastník konania neovláda jazyk konania (okrem prípadov, ak má právne zastúpenie) súd musí zabezpečiť, že sa takýto účastník môže zoznámiť s dokumentmi a zúčastniť sa konania prostredníctvom tlmočníka.

Súvisiace prílohy

[Lotyšská správa o štúdiu o transparentnosti trov](#)

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzí na tejto webovej lokalite spravujú príslušné členské štáty. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska komisia vylučuje akúkoľvek zodpovednosť za akékoľvek informácie alebo údaje obsiahnuté alebo uvedené v tomto dokumente. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Posledná aktualizácia: 06/01/2016